

ИНОВАЦИЯ В ПРАКТИЧЕСКИТЕ УПРАЖНЕНИЯ ПО ОРТОДОНТИЯ - МНЕНИЕ НА СТУДЕНТИТЕ ПО ЗЪБОТЕХНИКА ОТ МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ, В СТРУКТУРАТА НА МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА

Ани Атанасова¹, Габриела Петер-Айтер², Людмила Лазарова²

¹Медицински колеж, Учебен сектор „Зъботехник“

²Студенти, Медицински колеж, Учебен сектор „Зъботехник“,
Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ - Варна

INNOVATION IN THE PRACTICAL ACTIVITIES IN ORTHODONTICS – OPINION OF DENTAL TECHNOLOGY STUDENTS FROM THE MEDICAL COLLEGE, MEDICAL UNIVERSITY OF VARNA

Ani Atanasova¹, Gabriela Peter-Aiter², Lyudmila Lazarova²

¹TRS Dental Technician, Medical College, Medical University of Varna

²Student, TRS Dental Technician, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

За да се обогатят знанията на студентите, да се подобрят резултатите при усвояване на учебния материал и да се засили интересът им, в практическите упражнения по дисциплината „Ортодонтия“ е въведено изработване на ортодонтически апарати по клинични модели. Целта на нашето изследване е да се проучи мнението на обучаемите относно възможността за работа върху клинични модели в практическите упражнения по учебната дисциплина. В проведеното анонимно анкетно проучване през март 2017 г. участваха 51 студенти от втори и трети курс (втори курс – 26, и трети курс – 25). След обработка на данните установихме, че 100% от анкетиранияте респонденти одобряват използването на клинични модели по време на практическото обучение по ортодонтия. Голяма част от студентите (62.66%) работят върху клинични модели, защото те помагат за по-доброто разбиране и затвърждаване на преподадения материал по време на теоретичното обучение и осигуряват връзка между теоретичното и практическото обучение по ортодонтия. Според респондентите (56.73%) работата върху клинични модели развива клинично мислене и е полезна за бъдещото им професионално развитие.

ABSTRACT

The production of orthodontic apparatuses based on actual clinical models was introduced in the practical activities in Orthodontics in order to enrich students' knowledge, improve results in assimilating educational materials and increase students' interest in the field. The purpose of our survey was to investigate the opinion of the students in relation to the opportunities and exploitation of clinical models in the practical activities of the target discipline. In March 2017 an anonymous inquiry was carried out and 51 students participated (26 second-year and 25 third-year students). After processing of the data it was estimated that hundred per cent of the respondents approve of the use of clinical models during their practical activities in Orthodontics. A large group of the students (62.66%) use clinical models because they not only contribute to better understanding and application of the educational material from the theoretical activities, but also provide a bond between theoretical and practical teaching in Orthodontics. According to the respondents (56.73%), work based on clinical models stimulates a clinical way of thinking and is very useful to their future professional development.

Keywords: clinical models, education, orthodontics, students, dental technology, inquiry

Ключови думи: клинични модели, обучение, ортодонтия, студенти, специалност „Зъботехник“, проучване

ВЪВЕДЕНИЕ

Ортодонтията е стоматологична специалност, обект на която са профилактиката и лечението на зъбно-челюстните деформации и аномалии. Те могат да бъдат свързани с отклонения от нормата на отделни зъби, на отделната зъбна редица, и в оклузията (5,9). Тя се занимава с поддръждане на зъбите и нормализиране големината и положението на челюстите. За целта се използват ортодонтични апарати – сменяеми (шини) и фиксирани (брекети и др.) апарати (5,12).

Според Маркова иновациите и творчеството са фактори от ключово значение за устойчиво развитие на образованието на студентите и способността им да се справят с предизвикателствата на конкуренцията на пазара на труда. Затова приоритет в работата по подготовката на студентите е осигуряването на пълноценно функциониращ **„триъгълник на знанието“**: образователно-научноизследователска дейност-иновации (8).

Във своята монография „Наставничество в сестринството“ Тончева цитира Маринова, според която професионалната пригодност на специалистите по „Здравни грижи“ се формира и изменя както в процеса на обучението им, така и при упражняването на самата професия. Практическото обучение в Медицинските висши учебни заведения цели изграждането на система от практически умения и професионално значими способности у обучавания на основата на знания, придобити от теоретичното обучение, които се разширяват и задълбочават в хода на практическата дейност (7, 10).

Практико-операционните методи на обучение във висшето училище способстват за сформирането на професионални умения, навици и компетенции у студентите. Методите са много функционални, те помагат за затвърдяване на знанията, учат как да бъдат приложени на практика, а също така и обогатяват студентите с нови знания. В основата на методите лежи практическата дейност на студентите. Това води до взаимодействие на субектите в учебния процес, както и студентът да е по-активен и самостоятелен (1,6).

Цел на обучението по Зъботехника е студентът да се изгради като специалист, способен да

интегрира знанията си по отделните дисциплини и умело да ги превъплъти в практически умения и навици, необходими за практикуване на професията (1,2).

Учебните програми т.е. обучението по ортодонтия, претърпява развитие и обогатяване с цел формиране на професионални умения и компетенции необходими за съвременната зъботехническа практика. Хорариумът за практическото обучение по ортодонтия при обучението по специалност „Зъботехник“ се е променял в годините в зависимост от ОКС и срока на обучение. Часовете варират от 68 през 1983 г., 90 до 2008 и 135 след 2008 г. определени с нови единни държавни изисквания (ЕДИ) за обучение по специалността (3). От учебната 2015/2016г. има промяна в Учебния план на УНС „Зъботехник“. След проведено проучване сред студентите от втори и трети курс (след приключване на обучението им по ортодонтия) от Варнева, часовете по дисциплината „Ортодонтия“ стават 200, а обучението е в трети и четвърти семестър (съобразно техните желаниа) (4,11).

ЦЕЛ

Да проучим мнението на студентите от специалност „Зъботехник“ на Медицинския колеж в структурата на Медицински университет-Варна, за въведената иновация в практическите упражнения по Ортодонтия-използване на клинични модели при изработването на ортодонтични апарати, включени в учебната програма.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

За постигане на целта е използван социологически метод. Анкетната карта е собствено разработена с помощта на доц. М. Варнева, д.м. Въпросите са закрити за проучване на мнение и се допуска повече от един отговор. Проучването е анонимно и е проведено през март 2017 г.

Обект на проучване са 51 студенти (втори и трети курс) от специалност „Зъботехник“ в Медицински колеж в структурата на Медицински университет-Варна, като това са 76,12% от всички студенти, изучавали дисциплината през 2015 и 2016 г.

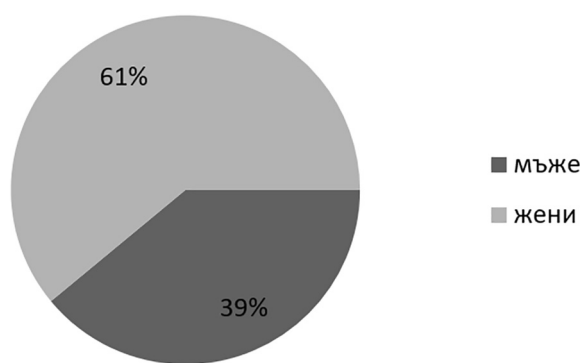
РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Бъдещият специалист трябва да е добре подготвен за реалната практика и да отговаря на изискванията на пазара на труда, а образователната дейност да помага за неговата професионална реализация.

За студентите по зъботехника е важно да придобиват нови теоретични знания, практически умения и да развиват клинично мислене, с цел успешна реализация на пазара на труда. В полза на бъдещото им професионално развитие имат възможност за работа върху клинични модели.

Моделите са внимателно подбрани от клиничната практика, обработени са и са дублирани от силикон. Те са едночелюстни и двучелюстни, с различни зъбно-челюстни деформации. Избрани са модели с по-леки деформации, по-малка сложност на необходимите телените елементи, т.е са съобразени с уменията на обучаващите се, на които е предоставена възможността да избират дали да работят върху фантомни или клинични модели. Тези, които се затрудняват по време на практическите упражнения по ортодонтия избират фантомни модели, но имат възможност да видят изработен ортодонтичен апарат по клиничен модел (от колега студент). Студентите разбират, защо се изработва съответния апарат, затвърждават теоретичните знания и подобряват практическите си умения за работа в ортодонтичната практика.

При обработка на анкетните карти установихме, че в проведеното проучване участват повече жени (60,78%) отколкото мъже (39,22%) (фиг.1).

Фиг. 1. Разпределение на изследваните лица по пол

Разликата се дължи на по-голямото им желание за съдействие и участие в проучването.

Всички респонденти одобряват работата върху клинични модели по време на практическите упражнения (100%).

На фиг. 2 е представено мнението на студентите относно използване на клинични модели в

практическите упражнения по ортодонтия. Резултатите надхвърлят 100%, защото анкетираните имат възможност да посочват повече от един отговор.

Фиг. 2. Мнение на студентите за иновацията – използване на клинични модели

От направеното проучване установихме, че респондентите от втори и трети курс са на еднакво мнение. Най-голяма част (и от двата курса) са отговорили, че работата върху клинични модели им помага да разберат, защо се изработва дадения апарат и така да затвърдят получените теоретични знания (62,66%). На второ място заявяват възможността да разберат по-добре теоретичната информация, получена на лекции (58,07%). Приблизително еднакъв брой студенти са на мнение, че освен за развитие на клинично мислене (56,73%), това допринася за бъдещата им реализация и придобиването на по-добри практически умения (56,69%), а според по-малка част това е полезно за подготовката им за теоретичния изпит по учебната дисциплина (23,93%).

Открихме разлика в мнението им, че работата по клинични модели дава възможност да разберат по-добре теоретичната информация, получена на лекции (трети курс - 48,48%; втори курс - 67,75%). Предполагаме, че това се дължи на факта, че второкурсниците имат възможност да изработват на клинични модели всички ортодонтични апарати включени в учебната програма (тъй като в рамките на една година броят им е нараснал).

На въпроса „Защо одобрявам използването на клинични модели“ няма отговор „не мога да преценя“. Това е свидетелство за мотивация, желание за трайни знания по ортодонтия и успешна реализация на пазара на труда.

Направеното проучване, обработката на данните и представянето им, ни дават възможност да направим следните изводи:

Установихме, че всички анкетирани одобряват иновацията-използване на клинични модели по време на упражненията по ортодонтия

Голяма част от студентите работят върху клинични модели, защото те помагат за по-добро разбиране и затвърждаване на преподадения материал по време на теоретичното обучение и осигуряват връзка между теоретичното и практическото обучение по ортодонтия (62,66 %).

Според респондентите, работата върху клинични модели развива клинично мислене и е полезна за бъдещото им професионално развитие (56,73%).

ЛИТЕРАТУРА

1. Варнева, М., Я. Ангелов, М. Пенчев, Практическо обучение по Ортодонтия в медицинския колеж на Медицински университет- Варна, Варненски медицински форум, т. 3, прил. 4, 2014, с. 192-195
2. Варнева, М., Учебната практика- основен елемент от практическото обучение на студентите по Зъботехника във Медицински колеж- Варна, Сестринско дело, бр 3-4/ 2011, с. 11-13
3. Варнева, М., М. Московска, Студентски грешки по време на практическото обучение по ортодонтия в медицински колеж (опит от педагогическата практика), Варненски медицински форум, т.3, прил. 4, 2014, с. 187- 191
4. Варнева, М., Й. Ковачев, Необходимост в изменении курса обучения по ортодонтии в Медицинском колледже при Медицинском университете г. Варна, Проблемы современной науки и образования, № 8 (38), „Проблемы науки“, Москва, 2015, с. 91-96
5. Варнева, М., А., Атанасова, Ортодонтията – един малко познат или непознат дял от денталната медицина, Българска наука и медицина, Онлайн издание, бр. 7, Сдружение „Форум Наука“, София, 2017, с. 1-6
6. Желева, Е., Практическото обучение за формиране на бъдещите медицински специалисти във висшето училище, Научни трудове на русенския университет, том 51, серия 8.3, 2012, с. 143-146
7. Маринова, П., Съвременната медицинска сестра, Пловдив, Нов ден, 2001, с. 25-30
8. Маркова, А. София, 2011: Иновационни подходи на обучение на студентите – педагози по методика на обучението по техника и технологии, Автореферат на дисертация за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“, по Методика на обучението по техника и технологии, София, 2011, с. 3
9. Пеев, Т., под редакция, Зъбни протези и ортодонтски апарати, Медицина и физкультура, София, 1997, 392 (с.306)
10. Тончева. С., Наставничество в сестринството, ИК „Стено“ Варна, 2012, 107 (с. 12)
11. Учебен план за обучение по специалност „Зъботехник“ с ОКС „Професионален бакалавър“ в сила от уч. 2015/2016, Медицински колеж, Медицински университет-Варна
12. <http://www.davidovadental.net/ortodontiia>

Адрес за кореспонденция:
Ани Атанасова
Медицински университет
„Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна
Медицински колеж
УС „Зъботехник“
9000, бул. „Цар Освободител“ 84
e-mail: a.ani@mail.bg